

Eerste hulp bij knaldrang

 GEZIN&VRIJE TIJD

Straks oudejaarsnacht. Dan knallen sommigen het nieuwe jaar in, met vuurwerk in de tuin. Als het tenminste mag van de burgemeester. Experts geven goede raad om het veilig te houden. Al wil er één helemaal geen tips geven, want: "Vuurwerk is te gevaarlijk. Doe het niet." **PAUL DEMEYER**

Mag je eigenlijk vuurwerk afsteken?

Vuurwerk is een Vlaamse bevoegdheid. Lang gold de regel: vuurwerk mag altijd, tenzij de gemeentes het verbieden. Onder druk van minister van Dierenwelzijn Ben Weyts (N-VA) werd dat in 2019 omgekeerd: vuurwerk is verboden, tenzij gemeentes het toestaan. Gemeentes beslissen dus autonoom of hun inwoners vuurwerk mogen afsteken. Zo geldt in

Antwerpen het hele jaar door een totaalverbod op privé-vuurwerk. In **Gent** mag het wel, maar alleen als je de toestemming hebt van de burgemeester. Die aanvraagplicht vervalt op oudejaar. Dan mag je tussen middernacht en 1 uur vuurwerk afsteken. In **Brugge** mag je zonder voorafgaande toelating in de nacht van 31 december op 1 januari, tussen 23 uur en 2 uur,

knallen. In **Hasselt** mag het ook zonder toestemming maar van 23 uur tot 1 uur. Misschien hebben de **Kortrijkzaken** nog de meeste vrijheid, daar mogen ze in de oudejaarsnacht en heel nieuwjaardag vuurwerk afsteken. De snelste manier om te achterhalen of het bij jou mag, is 'vuurwerk' intikken in de zoekbalk van de website van je gemeente.

Hoe doe je het veilig?

Brandpreventiespecialist Tim Renders is overduidelijk: "Vuurwerk afsteken én de veiligheid van de omgeving garanderen is onmogelijk. Ik kan hier echt geen tips over geven. Tenzij: doe het niet, laat het aan professionelen over. Waarom? Omdat je nooit kan voorspellen waar de vuurpijl zal neerkomen. Zeker niet in ons dichtbebouwde Vlaanderen. Of misschien valt de pijl wel op droge takken of bladeren."

Maar het mag en veel mensen zullen het doen. Daarom: het begint met de **aankoop** van veilig vuurwerk. In haar vuurwerkbrochure schrijft de FOD Economie waarop je moet letten. "Op feestvuurwerk moeten altijd een CE-etiket (Europees goedgekeurd), het productiejaar, de invoerder en de categorie staan. Vuurwerk van categorie 1 of F1 mag alleen worden verkocht aan klan-

ten vanaf 12 jaar, categorie 2 of F2 aan wie ouder is dan 16 jaar."

Een van de grote gevaren is **oogschade**. Dokter Marnix Claeys, voorzitter van Oogartsensyndicaat SOOS: "Zowel de aansteker van vuurwerk als het publiek draagt best een bril. Een klassieke bril beschermt al, maar beter is een skibril die langs alle kanten goed afsluit of een vuurwerkbril in polycarbonaat. De bril beschermt tegen vallende deeltjes. De basen (de chemische elementen in het vuurwerk) geven ernstige ontstekingsreacties. Ook de warmte beschadigt en scherpe stukjes kunnen het oog perforeren. De ogen van de aansteker lopen extra gevaar door de ontplofingsluchtdruk. Wanneer iemand oogschade oploopt, moet je het oog meteen overvloedig spoelen. Met water, gedurende 10 à 15 minuten. En dan direct naar

de spoed. Zijn het oog of de oogleden echter gescheurd, de pupil niet rond of zie je bloed in het oog, oefen dan geen druk uit en spoel niet. Wrijven in de ogen is nooit toegestaan."

Ook **oren** zijn gevoelig. "Vuurwerk mag op een afstand van acht meter maximaal 120 decibel luid zijn", zegt Bart Vinck, professor audiologie. "Ter vergelijking: voor het festival van Werchter ligt de limiet op 105. Maar vuurwerk is natuurlijk veel korter. En eigenlijk kan ons oor – dat weet ik uit tests bij het leger – zo'n eenmalige knal wel aan. Maar niet meerdere knallen. Dan treedt blijvende gehoorschade op, die zich eerst manifesteert als oorsuizingen en niet als gehoorverlies. Ook jonge kinderen lopen dat gevaar. Je draagt best oorbeschermers: een koptelefoon of anders oordopjes."

Neem je kat mee naar bed, en andere tips om het veilig te houden bij vuurwerk

Wat met je hond of kat?

"Voor honden en katten klinken de knallen veel luider dan voor mensen en zijn lichtflitsen in het donker **beangstigend**", zegt dierenarts Rob Lückerrath. "Beste is de hond voor 22 uur aangelijnd uitlaten en dan voor de rest van de avond binnen houden met ramen en deuren dicht. Laat voor een keer de hond

en de kat in de slaapkamer, dan kunnen ze onder het bed schuilen. Of laat de kelderdeur open, dan kunnen ze veilig diep kruipen. Maar laat vooral zien dat er niks is om bang voor te zijn. Doe zo normaal mogelijk. Ga je beest zeker niet troosten. Aaien is een bevestiging van een gedrag en net dat

willen we niet."

Ook **vogels** zijn bang voor vuurwerk. Lückerrath stelt daarom voor het vogelkooitje in de kelder te zetten. Grote buitenkooien kan je best afdekken met dikke dekens.

Voor **staldieren** is het belangrijk dat ze op oudejaarsnacht in hun stal blijven, met de deuren dicht.

"Steek zeker nooit vuurwerk af terwijl ze buitenstaan, want dan rennen ze weg en veroorzaken ze ongelukken of verwonden ze zich. Of omgekeerd: ze zijn juist aangetrokken door het vuurwerk en trachten het te vangen. Ravage door een exploderend stuk vuurwerk in de bek is dan enorm."